

Akademikerne om finansierungsutvalget: Mange gode forslag

Finansierungsutvalget foreslår kraftige forenklinger i finansierungsssystemet for universiteter og høyskoler. Det er Akademikerne fornøyd med.

– Her er det mange gode forslag, og som i stor grad sammenfaller med våre innspill, sier konstituert leder i Akademikerne Lise Lyngsnes Randeberg.

Torsdag 17. mars la utvalgsleder Siri Hatlen frem utvalgets rapport. Utvalget ble satt ned i september i fjor for å følge opp stortingsmeldingen «Styring av statlige universiteter og høyskoler».

– Vi er fornøyd med at utvalget har lyttet til oss og Tekna. Vi har jobbet sammen for å få til gode løsninger i sektoren. Nå starter jobben med å få det vedtatt.

Randeberg er spesielt fornøyd med at utvalget foreslår mer strategisk bruk av Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, forenkling av indikatorsystemet med blant annet fjerning av kandidatindikatoren og publiseringsindikatoren, mer lokal frihet til å utvikle egen identitet for institusjonene og studieplasser for videreutdanning.

Akademikerne har i innspillrunden påpekt av at incentivene i styringssystemet i for stor grad knyttet til kvantitet og ikke kvalitet, og at det har vært behov for en forenkling.

– Det er naturligvis fornuftig å ha incentiver som stimulerer til gjennomstrømming, men i dag veier dette incentivet urimelig tungt, sammenlignet med andre indikatorer. Det samme gjelder forskningen, hvor det gir bedre uttelling å publisere artikler i moderat kvalitet enn én av høy – og som virkelig har impact, sier Randeberg.

– En forenkling i indikatorsystemet og mer strategisk bruk av Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og utviklingsavtaler vil sannsynligvis bidra til en dreining i riktig retning, mener Randeberg.

Etter- og videreutdanning

– Vi er svært tilfredse med at utvalget foreslår at nye midler til institusjonene til videreutdanning og fleksibel utdanning bør finansieres over rammebevilgningen til institusjonene. Utvalget anbefaler at en satsing på videreutdanning finansieres som en del av de årlige bevilgningene til institusjonene. Det betyr at en ekstra satsing på videreutdanning finansieres på samme måte som en økning av studiekapasiteten for øvrig, det vil si gjennom

flere studieplasser. Det mener vi vil være lurt, påpeker Randeberg.

Etter- og videreutdanning inngår ikke i basisfinansieringen, og de gir dårlig uttelling i de resultatbaserte indikatorene. Dette gjør at det er ikke lønnsomt å satse på livslang læring. Et stort antall søknadsbaserte ordninger bidrar dessuten til unødvendig mye administrasjon og lite forutsigbarhet ettersom finansieringen stort sett gjelder utvikling og pilotering.

Utvalget anbefaler også at regjeringen kan vurdere å styrke finansieringen med et påslag i satsen for gjennomførte studiepoeng for å gjøre det enda mer attraktivt for universiteter og høyskoler å legge til rette for videreutdanninger.

– Dette var en anbefaling vi ga i vårt innspill, og som vi vil oppfordre regjeringen til å vurdere behovet for i lys av utvalgets forslag. Målet er ikke at det skal bli mer lønnsomt med små kurs enn store kurs, men like lønnsomt når kostnadene er tatt i betraktning, sier Randeberg.

Den høye midlertidigheten

Akademikerne har i innspillrunden pekt på at det er en utfordring at en så stor andel av forskningen er eksternt finansiert. For mye konkurranseutsetting bidrar til at unødvendig mye tid går med til å jobbe med søknader og

prosjektorganisering. Det leder også til høy bruk av midlertidige prosjektstillinger.

– Vi kan ikke umiddelbart se at utvalget har tiltak som vil bedre den høye midlertidigheten i sektoren, men vil lese rapporten nøye og komme tilbake til dette, sier Randeberg.

Finansieringsutvalget foreslår:

- Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning bør inneholde planer for dimensjoneringen av høyere utdanning i Norge
- Utviklingsavtalene bør få en tyngre rolle i styringen av sektoren og det bør følge finansiering med avtalene.
- Utvalget vil forenkle indikatorsystemet betydelig ved å gå fra åtte til to indikatorer. De ønsker kun å beholde indikatorer for studiepoeng og avlagte doktorgrader. Utvalget mener endringene i indikatorene vil bidra til bedre samlet måloppnåelse for sektoren over tid. Forutsetningen er at de gjeldende budsjettammene blir videreført og at uttellingen på indikatorer som avvikles, øker basisfinansieringen.
- Utvalget foreslår å fjerne publiseringsindikatoren, som de mener har utspilt sin rolle. De peker på at kulturen for å publisere er en helt annet i dag enn den var på begynnelsen av 2000-tallet.
- Utvalget foreslår også å avvikle kandidatindikatoren for å gjøre det mer attraktivt for institusjonene å tilby kortere videreutdanningskurs. Utvalget mener at studiesentre eller utdanningsentre og lignede aktører kan spille en viktig rolle i å nå ut med fleksible og desentraliserte tilbud. Finansieringen av slike sentre må harmoniseres nasjonalt og kan skje via universitetene og høyskolene eller til sentrene, eller i kombinasjon. Nye midler til institusjonene til fleksibel utdanning bør finansieres over institusjonenes rammebevilgninger.
- Utvalget anbefaler å redusere antallet finansieringskategorier til mellom to og fire. Dette skal tydeliggjøre at kategoriene ikke er ment å reflektere eller styre faktiske kostnader, og redusere den uønskede normative effekten på institusjonene og det opplevde statushierarkiet blant ulike utdanninger. Utvalget peker på at utviklingen i høyere utdanning de siste 20 årene har redusert kostnadsforskjellene mellom ulike typer utdanninger og anbefaler at departementet går i dialog med sektoren om den konkrete inndelingen av et redusert antall kategorier.
- Utvalget foreslår ikke å omfordele rammebevilgningen mellom institusjonene, men at det over tid legges til rette for en ytterligere styrking av flere forskningsmiljøer, for å sikre god tilgang til forskningsbasert utdanning av høy kvalitet i hele landet og gi større deler av arbeidslivet bedre tilgang til kunnskapsmiljøer.